

Voorjaar 2013

65

Algemene Ledenvergadering op zaterdag 25 mei 2013

Vereniging “De Oeverlanden Blijven!”

Postadres:

E. de Boer-van Rijkstraat 36-I, 1065 GN Amsterdam

telefoon: 020.615.4557**Ledenadministratie:**

J. v. Lennepkade 109-D, 1054 ZJ Amsterdam

website: www.oeverlanden.nl**e-mail:** bestuur@oeverlanden.nl

De Oeverlanden liggen aan de noordkant van de Nieuwe Meer, ten zuiden van de snelweg A4. Bijna dertig jaar geleden heeft een actiegroep dit unieke natuurgebied behoord voor 'stadsontwikkeling'. De vereniging "De Oeverlanden Blijven!" (VDOB!) is ontstaan uit de oorspronkelijke actiegroep. Het gebied valt onder stadsdeel Nieuw-West en wordt in samenwerking hiermee onderhouden door beheervrijwilligers van de VDOB!, die het op traditioneel-ecologische wijze beheren.

Het centrum van de vereniging is het depot, vanwaaruit de beheervrijwilligers werken; het Natuur- en Milieu Educatiecentrum (NME) De Waterkant, waar de excursies starten; de jeugdnatuurclub Biobende haar activiteiten houdt; en Stichting Veldstudie natuureducatie aan schooljeugd geeft. Het depot is gelegen aan het begin van het Anton Schleperspad, plm. 75 meter vanaf de Riekerweg.

U kunt het NME bezoeken tijdens excursies en doorgaans op dinsdag en woensdag tussen 10.00 en 16.00 uur terwijl de beheervrijwilligers er zijn, evenals soms op zondag. Telefoon op het depot: 020.669.1963

De *Oever* is het ledenblad van de Vereniging. Het verschijnt twee maal per jaar. Daarnaast komt circa zes maal per jaar een digitale Nieuwsbrief uit met informatie over actuele ontwikkelingen. U kunt deze nieuwsbrief ontvangen door uw e-mailadres door te geven. Elk jaar krijgen de leden een kalender waarin de excursies en veel andere informatie staan vermeld.

Nieuwe leden kunnen zich opgeven per post; via de website; per e-mail; en door minimaal € 10,- te storten op bankrekening 4068809 o.v.v. "Nieuw lid" en uw naam en adres.

Aan dit nummer werkten mee: Ria Beerlage, Ben Bolscher, Hans Bootsma, Rein Cremer, JanKees van Dijk, Sonja Hoekmeijer, Nico Jansen, Tello Neckheim, Liesbeth Stricker, Yigal Boegborn, Daphne de Wijs.

Bestuur en medewerkers

Liesbeth Stricker, voorzitter a.i.

Daphne de Wijs, vice-voorzitter

Ria Beerlage, penningmeester/ledenadministratie

Nico Jansen, Tello Neckheim, bestuursleden

JanKees van Dijk, publiciteit. Tel: 020.617.1915 (tussen 20.00 en 9.00 uur)

Ben Bolscher, webmaster

Publicaties: vacature

Rein Cremer, beheervrijwilligers. Tel: 020.693.4480

Sonja Hoekmeijer, jeugdnatuurclub Biobende natuurclub@oeverlanden.nlStichting Veldstudie: coördinator natuureducatie David Geurtz. Tel: 034.734.2085 natuureducatie@oeverlanden.nl**In dit nummer:**

- 2** Colofon
- 3** Uitnodiging Algemene Ledenvergadering 2013, Agenda ALV
- 4, 5** Notulen ALV 2012
- 6** Bestemmingsplan
- 7, 8, 9** Jaarverslag bestuur
- 10, 11** Jaarverslag beheervrijwilligers
- 12** Jaarverslag Biobende
- 12** Jaarverslag publiciteit
- 13, 14** Ecokathedraal
- 15** Nieuwe Meer ontwikkelingen
- 16** Historische pagina

Foto voorpagina:

Bevertjes Foto: Hans Bootsma

Bijlage: Jaarverslag financiën

Druk

De Appelbloesem Pers, Amsterdam

Oplage: 1100

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering

Hierbij nodigen wij u uit voor onze Algemene Ledenvergadering (ALV) die gehouden zal worden op **zaterdag 25 mei** om 14.00 uur. Na de vergadering, die ongeveer een uur zal duren, zal Rein Cremer ons wegwijs maken in de herkomst van de namen van planten. Daarna wordt de middag afgesloten met een drankje en een hapje.

Datum: 25 mei 2013

Plaats: NME-centrum De Waterkant, Anton Schleperspad
(in de Oeverlanden)

Tijd: 14.00-15.00 uur Vergadering
15.15-16.45 uur Botanische wandeling rond het NME-
centrum onder leiding van Rein Cremer

- Agenda:**
1. Opening en vaststellen agenda
 2. Bestuursmededelingen
 3. Ingekomen stukken
 4. Verslag ALV 19 mei 2012
 5. Jaarverslag Bestuur
 6. Jaarverslag Beheervrijwilligers
 7. Jaarverslag Natuurclub
 8. Jaarverslag Publiciteit
 9. Bespreking jaarcijfers 2012
 10. Verslag kascommissie
 11. Begroting 2013
 12. Benoeming nieuwe kascommissie
 13. Verkiezing bestuursleden
Volgens de statuten treden bestuursleden na drie jaar af en kunnen ze zich weer herkiesbaar stellen. Reglementair treedt Tello Neckheim als bestuurslid af en is weer herkiesbaar. De overige bestuursleden hebben aangegeven er nog zeker een jaar als bestuurslid aan toe te willen voegen. In de statuten staat dat de leden de bestuursleden kiezen en dat de bestuursleden een voorzitter, secretaris en penningmeester kiezen.
 14. Rondvraag en sluiting

Aanmelding digitale nieuwsbrief

Begin dit jaar is de eerste digitale nieuwsbrief gestuurd naar de leden van wie wij een e-mailadres hebben. Er staat onder andere actuele informatie in over bestemmingsplannen, een grafiek met de hoeveelheid regenwater die maandelijks wordt opgevangen.

Na verzending bleek dat heel wat e-mailadressen niet klopten; waarschijnlijk door een ander adres. Wie de nieuwsbrief niet heeft ontvangen, kan dat laten weten door even een mailtje te sturen aan **bestuur@oeverlanden.nl**

Liesbeth Stricker, voorzitter a.i.

De gevonden slakken gaan na de excursie onder de microscoop...Foto Tello Neckheim

Verslag ALV 19 mei 2012

1. Opening en vaststelling agenda

Tello Neckheim heet alle aanwezigen welkom en opent de vergadering. De voorgestelde agenda blijft ongewijzigd.

2. Bestuursmededelingen, ingekomen stukken

Tello Neckheim deelt mee dat ons ere- en bestuurslid Chris Arntzen zich nog steeds betrokken voelt bij de vereniging. Chris is “de losse eindjes aan het vastknopen”, maar is niet meer in staat lijfelijk aanwezig te zijn.

Tello laat voorts weten dat Hans Bootsma zich heeft teruggetrokken als redacteur van de Oever en daarmee ook als bestuurslid. Hij wordt hartelijk bedankt voor zijn inzet voor het blad gedurende de afgelopen vijf jaar en Tello spreekt de hoop uit dat het bestuur kan blijven rekenen op zijn floristische verslagen. Naast zijn werk als beheervrijwilliger op de Oeverlanden wordt hij contactpersoon inventarisatie Oude Haagsewegberm. Als blijk van waardering ontvangt Hans bloemen en een cadeaubon.

Eerder in het verslagjaar 2011 - 2012 is Meine van Bommel al gestopt met zijn bestuurswerkzaamheden, na revisie van het Huishoudelijk reglement en het opschonen van het VDOB!-archief.

Tello kondigt aan dat hij het tijd vindt de voorzittershamer over te dragen aan Liesbeth Stricker, die deze taak ad interim zal vervullen. De bestuursleden danken Tello voor de ruim 22 jaar dat hij het boegbeeld was van de vereniging, met bloemen en een attentie. Applaus van de leden.

3. Verslag ALV d.d. 14 mei 2011

Het verslag van de Algemene Ledenvergadering wordt goedgekeurd.

4. Jaarverslag van het bestuur 2011 - 2012

Ook dit jaar worden kritische vragen gesteld aan het bestuur door Rein Cremer namens de beheervrijwilligers over een eventueel op te richten Beheerstichting. Zo'n stichting zou het beheer van de Oeverlanden in handen nemen, los van het stadsdeel, zoals de Tuinen van West dat doen. De constructie daar is een Vereniging Vrienden van overleg, waarbij iemand van het stadsdeel zitting heeft in het bestuur.

Om welk gebied gaat het: alleen het depot, of meer, ook de oevers? Dat is niet duidelijk, maar wel essentieel. Ook de financiële onderbouwing wordt te summier geacht. Er zijn vragen over de geëigende organisatievorm: stichting of vereniging? Een vereniging is democratischer van opzet, maar een stichtingsvorm is meer geschikt voor een organisatie die gelden wil verwerven.

Vanuit de vrijwilligers wordt een voordeel genoemd van het in eigen beheer nemen van de Oeverlanden. Een voorbeeld uit de praktijk, het maken/herstellen van een bruggetje. Vrijwilligers zouden dat met hout uit eigen voorraad doen, het stadsdeel voert het werk uit op een manier die veel meer geld kost.

Binnen het VDOB!bestuur is de inhoudelijke discussie blijven steken bij voordelen en vraagtekens betreffende de oprichting van zo'n stichting. Een serieus gesprek hierover wordt des te actueler, gezien de gemeentelijke plannen om de Noordelijke Oeverlanden beleidsmatig bij het Amsterdamse Bos te betrekken. Of liever gezegd om het Amsterdamse Bos te verrijken met de parel aan de noordzijde van de Nieuwe Meer.

Over het Waterplan, Oase aan de Zuidas geheten, dat is opgesteld door Nico Jansen en gedragen door het VDOB!bestuur. Een onderdeel hiervan is de aanleg van een helofytenfilter, een manier om water te zuiveren door middel van planten. Dat ontlokt kritische vragen van vrijwillige beheerders. De kosten gaan veel hoger uitvallen dan begroot en staan niet in verhouding tot de beoogde milieuwinst, namelijk schoner water en het nathouden van bepaalde gebieden. In tweede instantie is overleg over de locatie van een helofytenfilter wenselijk.

Inmiddels is het Waterplan aangepast, onder andere is het educatief element naar voren gehaald. Het bestuursjaarverslag wordt goedgekeurd.

5. Jaarverslag beheervrijwilligers

Over dit informatieve verslag merkt Tello Neckheim het volgende op: beheer gericht op instandhouding van soorten en diversiteit is de *core business* van onze

vereniging, het staat zelfs in de statuten. Daarom blijven inventarisaties en onderzoek van het gebied noodzakelijk. In navolging van Staatsbosbeheer is het organiseren van een 1000-soortendag een optie. Staatsbosbeheer houdt jaarlijks zo'n dag in een van haar gebieden en daar werken honderden vrijwillige natuurkenners aan mee.

Hoe gaan we dit effectief aanpakken? Wie voelt zich aangesproken om een bijdrage te leveren in welke vorm dan ook? Reacties graag naar bestuur@oeverlanden.nl Het jaarverslag van de beheervrijwilligers wordt goedgekeurd.

6. Jaarverslag Publiciteit

Er wordt kennis genomen van het jaarverslag.

7. Jaarverslag Natuurclub

Er wordt kennisgenomen van het jaarverslag.

8. Bespreking financieel overzicht 2011 en begroting 2012

Het financieel overzicht 2011 en de begroting voor 2012 zijn helder. Een van de leden stelt voor de ANBI-status aan te vragen voor de vereniging. Giften aan organisaties met zo'n status zijn fiscaal aftrekbaar. De voorsteller biedt aan te helpen bij het opstellen van zo'n aanvraag.

9. Verslag kascommissie

Ruud Jansen (1) en Frits Hermans (2) zijn bij Ria Beerlage geweest om de boekhouding te controleren. Ook de aansluiting met vorig jaar is bekeken. De kascommissie laat zich positief uit over de zorgvuldige wijze waarop de financiën het afgelopen verenigingsjaar zijn beheerd.

De vergadering spreekt haar waardering uit voor beide kascommissieleden en de penningmeester.

10. Financieel overzicht 2011 en begroting 2012

De vergadering geeft haar goedkeuring aan het financieel overzicht 2011 en de begroting voor 2012.

11. Decharge kascommissie en benoeming nieuwe kascommissie

De kascommissie stelt de leden voor om het bestuur decharge te verlenen. Eindelijk de juiste formulering, met veel dank aan Nettie Roes. Menno Vermeulen meldt zich aan als nieuw kascommissielid, naast Frits Hermans.

12. Verkiezing bestuursleden en vaststelling nieuw bestuur

De vergadering keurt per acclamatie goed dat het bestuur nu als volgt is samengesteld:

- Liesbeth Stricker, voorzitter a.i.

Tello bedankt Hans op ALV; rechts van hem hangt zijn poster

- Daphne de Wijs, vice-voorzitter
- Chris Arntzen, erelid, is inmiddels eind mei 2012 overleden
- Ria Beerlage, penningmeester en ledenadministratie
- Tello Neckheim
- Nico Jansen

13. Rondvraag en sluiting

Waarom doet de vereniging bankzaken met de ING en niet bijvoorbeeld met de ASN? Ria Beerlage: het bestuur is al tijden bezig met verandering van bank, maar ASN benadeelt zich door niet alert te reageren tot nu toe. Wordt aan gewerkt. De spaarrekening is inmiddels overgeheveld naar de ASN, en de zakelijke rekening is bij de ING gebleven.

Hans Bootsma presenteert een op eigen initiatief gemaakte poster om bekendheid te geven aan de Oeverlanden. Het is een collage van kenmerkende foto's van landschappen en planten. Hij vraagt om financiële ondersteuning om op basis van dit materiaal folders te maken. Het bestuur gaat zich hierover buigen.

Er wordt een fles wijn achtergelaten voor JanKees, voor zijn onvermoeibare inzet bij het ontvangen van excursiegangers, geïnteresseerde wandelaars en het werven van leden.

Tot slot wordt genoten van een interessante presentatie van Ruud Jansen over kevers en wantsen. Jammer dat de beamer en laptop niet compatibel waren, maar dat werd creatief opgelost door Ruud.

Daphne de Wijs

Redactionele steun gezocht

Waar is de man of vrouw die de totstandkoming van de publicaties van de vereniging kan coördineren. Wij geven jaarlijks 2 Oevers uit en 1 kalender en circa 6 digitale nieuwsbrieven.

Wij zoeken iemand met affiniteit met natuur en milieu en journalistieke ervaring, of die ervaring wil opdoen.

Hij/zij zal de bestuursvergaderingen bijwonen (plm. eens per 6 weken), kan zelfstandig plannen, redigeren en de publicaties zetklaar maken.

Bij de Oeverlanden werkt iedereen als vrijwilliger. Onkosten worden vergoed.

Wij bieden de gelegenheid veel redactionele ervaring op te doen in een natuur- en milieuorganisatie waarbij veel bijzondere betrokken mensen werken, op een van de mooiste stadsranden van Amsterdam.

Meer inlichtingen en andere reacties graag schriftelijk naar het bestuur of per e-mail naar bestuur@oeverlanden.nl

Adres aan gemeenteraad Amsterdam en stadsdeelraad Nieuw-West

Simultaan met de behandeling van het Bestemmingsplan Nieuwe Meer en omgeving, en het essay Oeverlanden, hebben we een adres gestuurd aan de volksvertegenwoordigers over het roemruchte weiland waar eertijds, van 2001 tot 2006, McDonald's gevestigd was.

De aanleiding was het wederom in gebruik nemen van de achtergebleven verharding voor parkeren, ditmaal voor het VU medisch centrum.

We wachten nog op antwoord van de gemeenteraad, maar binnen de stadsdeelraad is het aanleiding geweest de zaak weer eens te bespreken. De portefeuillehouder, mw. Verdonk, was het nu ook in het verkeerde keelgat geschoten dat de eigenaren, in weerwil van beloften, wederom parkeervoorzieningen exploiteerden. Een economisch delict omdat het huidige bestemmingsplan dit uitsluit.

Afijn, in het toekomstige bestemmingsplan wordt voorzien in de mogelijkheid van bescheiden horeca die gericht is op de recreatie in deze omgeving. Als dat niet binnen een jaar concrete vorm aanneemt wil de

stadsdeelraad dat alsnog de verharding verdwijnt en de oude situatie hersteld wordt.

De ontsluiting naar de Anderlechtlaan en de rode pilaar onderaan de afrit van de A4 dienen in elk geval verwijderd te worden. De perceelontsluiting dient vanaf de Oude Haagseweg te geschieden, bijvoorbeeld over de dam die nu al het gasstation ontsluit.

Het is evident dat bij horecaplannen op dit perceel de positie van Aquarius heroverwogen moet worden, twee ondernemingen voor eenzelfde doelgroep op 100 meter van elkaar kunnen natuurlijk economisch niet renderen. De situatie met betrekking tot parkeren, verkeer en busbaan op de Oude Haagseweg moet goed in ogenschouw genomen worden teneinde hier een esthetisch verantwoorde oplossing te bereiken die ook veilig is voor de bezoekers. Het huidige verloederde beeld verdient verbetering die praktisch goed uitvoerbaar is.

Bijzonder plezierig is het dat onze argumenten bij vele leden van de stadsdeelraad in vruchtbare aarde vallen, wat de hoop voedt dat ten langen leste op dit stukje Riekerpolder dat zo beeldbepalend is naast de entree van de Oeverlanden, hier een mooie en duurzame oplossing gevonden kan worden.

Nico Jansen, bestuurslid

Jaarverslag van het bestuur 2012-2013

Inleiding

Zoals vanouds presenteert het bestuur in dit verslag de werkzaamheden van medio mei 2012 tot medio mei 2013. In dit verslag en de overige verslagen in deze Oever proberen wij de leden en onze subsidiënten te rapporteren over onze activiteiten in het afgelopen jaar en ook inzage te geven in onze plannen voor het komende jaar.

Algemene Leden Vergadering (ALV)

De ALV 2012 vond plaats op zaterdag 19 mei. Het verslag van deze vergadering is opgenomen in deze Oever. In de zittingsperiode 2012-2013 hadden de volgende leden zitting in het bestuur:

Liesbeth Stricker, voorzitter a.i., Daphne de Wijs, vice-voorzitter, Ria Beerlage, penningmeester, ledenadministratie, Tello Neckheim, Nico Jansen.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergadert eenmaal per zes weken. Deze vergaderingen vinden zowel in de Waterkant als bij een van de bestuursleden thuis plaats. Naast deze bestuursvergaderingen komt het bestuur driemaal per jaar bijeen om de *Oever* of de kalender verzendklaar te maken.

Afhankelijk van de onderwerpen bezoeken bestuursleden ook informatie- en inspraakavonden en stadsdeelraadsvergaderingen als daar onderwerpen aan de orde komen die de Oeverlanden aangaan. Zo zijn

er meerdere avonden bezocht over het McDonald's terrein en het voorontwerp bestemmingsplan Nieuwe Meer e.o.. Verderop in het verslag is daar meer over te lezen.

JanKees van Dijk woont uit hoofde van zijn PR-functie de bestuursvergaderingen bij. Onze webmaster Ben Bolscher woont incidenteel de vergaderingen bij.

Financiën

Begin 2012 heeft de stadsdeelraad een nieuwe subsidieverordening vastgesteld. Dit had tot gevolg dat de vereniging op een andere wijze de subsidie moest aanvragen. Aan het eind van het jaar vernamen wij dat de subsidie voor 2013 was toegekend. Wel werd er nu aangegeven dat de subsidie voor het beheer van de Oeverlanden was toegekend.

Er is nog een verschil met vorige jaren want nu wordt er van de vereniging verwacht dat zij naast het financiële jaarverslag ook voor 1 augustus een verslag inlevert over de eerste zes maanden van het jaar waarvoor de subsidie is toegekend. Inmiddels is er door de gemeenteraad weer een nieuwe verordening vastgesteld die voor heel Amsterdam gaat gelden.

Op het moment van schrijven van dit verslag zijn de nieuwe aanvraagformulieren nog niet gepubliceerd.

Ria Beerlage heeft het afgelopen jaar weer gewaakt over onze financiën. Bij deze *Oever* zijn de jaarstukken 2012 en de begroting 2013 gepresenteerd.

Ochotsk in de Nieuwe Meer. Foto: Hans Bootsma

Redactie Oever en kalender

Nadat Hans Bootsma is gestopt met zijn werkzaamheden als redacteur is het bestuur op zoek gegaan naar een nieuwe redacteur. Inmiddels zijn er enkele vrijwilligers in beeld geweest maar om verschillende redenen hebben ze helaas weer afgehaakt. Het gevolg hiervan is dat Ria en Daphne deze werkzaamheden nog steeds uitvoeren. De kalender van 2013 is in kleur verschenen omdat er is gekozen voor het plaatsen van foto's. Dit betekent wel dat de kalender duurder is uitgevallen dan eerdere jaren.

Natuurclub

Sonja en Andrea hebben het afgelopen jaar op deskundige wijze de Biobende weer geleid. Kinderen uit de omliggende stadsdelen Zuid en Nieuw-West komen graag naar deze natuurclub. Kinderen nemen ook vaak vriendjes en vriendinnetjes mee zodat de Biobende vooralsnog niet hoeft te adverteren. Helaas heeft Andrea door haar verhuizing de werkzaamheden voor de Biobende dit jaar moeten opgeven. Het verslag van de Biobende is geplaatst in deze *Oever*.

Beheervrijwilligers

Rein en Carla en hun medewerkers hebben het afgelopen jaar weer veel en nuttig werk verricht in de Oeverlanden. Enkele keren per jaar is er overleg met enkele ambtenaren van het stadsdeel en dit overleg verloopt naar volle tevredenheid.

Het stadsdeel zorgt ook voor tijdige vervanging van gereedschap en als daar om wordt gevraagd een bootje, zodat de vrijwilligers ook langs de oevers hun werkzaamheden kunnen verrichten. Een uitgebreid verslag over de beheerwerkzaamheden van de hand van Rein is ook opgenomen in deze *Oever*.

Het Amsterdamse Bos en de Oeverlanden

In april van 2012 heeft de gemeenteraad van Amsterdam besloten de noordelijke beheergrens van het Amsterdamse Bos uiterlijk in 2015 op te schuiven naar de A4. Dit houdt in dat de Oeverlanden deel gaan uitmaken van het Amsterdamse Bos. De vereniging ondersteunt dit besluit omdat realisatie van het al langer bestaande plan een beheersstichting op te richten nu kansrijker lijkt.

Gezien de ligging van de noordelijke Oeverlanden ligt het voor de hand te veronderstellen dat na inlijving door het Amsterdamse Bos het beheer vanuit het bestaande depot zal blijven plaatsvinden.

Bestemmingsplan en Essay Oeverlanden Nieuwe Meer

In de zomer van 2012 kwam het dagelijks bestuur van stadsdeel Nieuw-West met het essay Oeverlanden Nieuwe Meer naar buiten. Het essay bevat een aantal wensbeelden voor de Oeverlanden. In september kwam het dagelijks bestuur met het Voorontwerp Bestemmingsplan Nieuwe Meer e.o.

In beide stukken is te lezen dat de waarden van de Oeverlanden worden erkend, iets dat in het verleden wel eens anders is geweest. Toch konden er over beide plannen wel een paar kritische kanttekeningen worden geplaatst. Vooral de wijze waarop er wordt omgesprongen met het voormalige McDonald's terrein baart ons zorgen.

Na overleg met de dorpsraad Sloten – Oud Osdorp is besloten een gezamenlijke inspraakreactie te geven. Deze inspraakreactie is eind november ingediend. Wij zullen de voortgang kritisch blijven volgen.

Waterkwaliteit

De aanleg van een demonstratie helofytenfilterbak op het depot vergt een wat langere voorbereidingstijd. We hopen in 2014 hiermee aan de slag te kunnen gaan.

De kwaliteit van het water in het Nieuwe Meer heeft steeds onze aandacht gehad. De beluchtingsinstallatie, of eigenlijk destratificatieinstallatie, en de koude-winning ten behoeve van de kantoren op de Zuidas, spelen hierin een rol. Met het Hoogheemraadschap van Rijnland wordt nagedacht hoe we op de langere termijn het stikstof en fosfaatprobleem, dat aan de blauwalgproblematiek ten grondslag ligt, kunnen verslaan. Deze probleemstoffen komen uit de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder, het gedeelte tussen Schiphol en Halfweg behoort tot de zwaarst belaste wateren van Noord-Holland.

Onze gedachten gaan naar brede begroeide oeverzones waarmee fosfaat en stikstof door water- en oeverplanten wordt opgenomen en door jaarlijks maaien wordt afgevoerd. Plezierig is te zien dat allengs al langs natuurlijke weg waterplanten zich vestigen in het Nieuwe Meer, zoals gele plomp sinds 15 jaar en, recenter, ruwe biezen. Volledig herstel van het biologisch evenwicht in de Nieuwe Meer vergt een lange periode van ettelijk tientallen jaren.

Natuur- en milieueducatie door Stichting Veldstudie

Het afgelopen jaar heeft de stichting Veldstudie uit Heide- en Boeicop in samenwerking met vrijwilligers van onze vereniging weer natuur- en milieuonderwijs verzorgd aan leerlingen van het basisonderwijs uit Nieuw-West en Zuid. Ook dit jaar is de lesruimte in de Waterkant al weer vele dagen gereserveerd voor deze lessen.

Excursies

In 2012 heeft de vereniging 14 excursies gehouden. Deze excursies werden begeleid door vakbekwame

mensen. Helaas werden meerdere excursies niet al te druk bezocht. In een enkel geval zullen de weersomstandigheden daar oorzaak van zijn geweest maar ook zal de vereniging meer de publiciteit moeten zoeken om ruchtbaarheid te geven aan de excursies. In 2013 zullen wij vaker de buurtbladen hiervoor benaderen.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Onze Soep & Zopie is inmiddels een vast item geworden op de jaaragenda. Zondag 3 februari 2013 werd deze bijeenkomst al weer voor de zesde keer gehouden en weer waren er een dertigtal leden op afgekomen en dat ondanks het winterse weer.

Misschien was het juist wel vanwege de sneeuw die er lag want er waren die middag prachtige foto's te maken in de Oeverlanden. Tello had weer gezorgd voor erwten- en linzensoep en onder het genot daarvan en het drankje en het hapje werd het weer een gezellig samenzijn. Het blijft echter jammer dat er vanuit het stadsdeel weinig tot geen belangstelling is voor deze bijeenkomst.

Bestuursactiviteiten 2013-2014

De vereniging zal de voortgang van het bestemmingsplan nauwlettend en kritisch blijven volgen. De grensverlegging van het Amsterdamse Bos naar de A4 in 2015 zal zeker gevolgen hebben voor onze vereniging maar vooral voor de beheervrijwilligers. Bestuurslid Nico Jansen overlegt met de beheervrijwilligers en onderhoudt het contact met de gemeentebestuur naar die dit project leidt.

In 2014 zal, zoals het er nu uitziet, het politieke bestuur uit de stadsdelen verdwijnen. Wat dit op korte termijn voor de vereniging betekent is nog niet bekend, maar ook dat houden wij in de gaten.

Liesbeth Stricker, voorzitter a.i.

Vegetarische vegetatiebeheerder

Jaarverslag beheervrijwilligers 2012

In veel opzichten was 2012 een heel gewoon jaar. In enkele opzichten was 2012 echter ook een heel bijzonder jaar. Dat bijzondere slaat dan enerzijds op drie mensen die ons ontvielen, anderzijds op enkele 'nieuwe' waarnemingen aan planten en dieren. Aan twee van de mensen die er niet meer zijn is in de vorige Oever al aandacht besteed, namelijk aan Chrisje en Chris Arntzen.

Chris was onze oudste en tot op hoge leeftijd actieve vrijwilliger, immer creatief, geestig, aanwezig ondanks weer en wind, een steunpilaar. Chrisje kwamen we ook geregeld tegen, en dat was altijd een genoegen. Beiden missen we vreselijk. En dan stond in *Oever 64* - naar mijn idee geheel toevallig - ook een column van Egbert Tellegen, over 's ochtends vroeg zwemmen in het Nieuwe Meer en dan denken dat je de enige in het gebied bent. Dat blijkt dan niet zo te zijn, want vaak is er ook nog 'de vrouw met de hond', ook wel bekend als de 'dame met de 'dalmatiër'. Als PS wordt nog vermeld dat zij Josephine Hoogmoed heet. Dat moet inmiddels in de verleden tijd, want ook zij, Fien, van dezelfde leeftijd als Chris, is vorig jaar overleden. Met haar (tweede) dalmatiër, Ginger, maakte ze 's ochtends dagelijks een lange wandeling door het gebied, om uiteindelijk altijd even langs te komen bij de portocabin, onze uitvalsbasis, voor even wat bijkletsen. Dan had ze al tijdens haar wandeling al het zwerfvuil dat ze tegen kwam in de afvalbakken gegooid, flessen met statiegeld meegenomen als zakcentje voor haar kleinkinderen, en bij ons meldde ze dan vaak nog even waar er een boom was omgevallen of waar nog meer troep lag en alles wat haar verder was opgevallen. Altijd een nuttige en gezellige bron van informatie. Vooral de vroegelingen onder de vrijwilligers missen haar zeer.

Pinksterbloem
Foto: Hans Bootsma

Een heel gewoon jaar

In veel opzichten was 2012 een heel gewoon jaar, daar begon ik mee. Dat zal velen niet verbazen want veel, bijna alles, van ons werk volgt de seizoenen en kent een grote mate van continuïteit; sommige mensen zouden het misschien wel saai noemen. In de winter is er overwegend het houtwerk, als wilgen knotten, bosbestanden dunnen en bosrandbeheer. In de zomer tot zeer laat in de herfst is er het maai-

werk, veelal op jaar-in-jaar-uit dezelfde velden, tegen monoculturen en verbossing, tegen de brandnetels, of de Canadese guldenroede, of ruigte in het algemeen.

Alles met de bedoeling om de variatie in het gebied, van bospartijen en struwelen, rietzomen, schrale graslandjes en wat al niet meer, in stand te houden. In het algemeen gaat dat via een vrij vast schema, maar een enkele keer ook beginnen we aan een experiment, puur uit nieuwsgierigheid, onder het motto: "nu maar eens kijken hoe de natuur hier op reageert", of wijken we al dan niet noodgedwongen, van ons schema af. Dat mag, tenminste voor de erg oplettende passant, wat rommelig lijken, slordig zelfs, maar dan is er altijd nog en weer die zin van bioloog/dichter/schrijver Dick Hillenius: "de natuur is een slordige tuinman", want dat is wat wij toch ook wel (een beetje willen) zijn: slordige tuinmannen.

Zwartsprietdikkopje
Foto: Hans Bootsma

Vlinders

Traditiegetrouw, al sinds 2004, wordt in dit verslag ook melding gemaakt van de ontwikkelingen in de vlinderstand. Welnu, het seizoen 2012 begon zeer, zeer slecht, afgemeten aan de cijfers van de wekelijkse vaste wandeling langs steeds dezelfde route. Dit wordt een slecht vlinderjaar, was de gedachte van de waarnemers. Maar gelukkig trok het in de loop van het jaar zozeer bij, dat we 2012 qua totaal aantal getelde vlinders bijna een bovengemiddeld jaar mogen noemen.

Weliswaar worden die hoge aantallen vooral veroorzaakt door de 'hofleveranciers', te weten de drie witjes-soorten en de twee zandoogjes-soorten. Maar ook de algemene andere soorten, zoals bijvoorbeeld atalanta, gehakkelde aurelia en landkaartje, blijven het gemiddeld goed doen, al bestaat er wel wat vermoedelijk weer-gerelateerde fluctuatie, ze kennen pieken en dalen. Ook de soorten die minder algemeen zijn, als bijvoorbeeld het boomblauwtje of de kleine vuurvinder, worden altijd wel waargenomen maar wel in kleinere aantallen en ook met fluctuatie.

Blij waren we met de waarnemingen aan het oranjetipje. Van deze prachtige vlindersoort werd in 2011 voor het eerst sinds lange tijd 1 exemplaar gespot, maar in 2012 hadden we al vijf waarnemingen. We hopen dat deze aanwinst het gebied heeft (her)ontdekt; de waardplanten van de rupsen, als look-zonder-look en pinksterbloem, doen het de laatste jaren niet slecht. Wat betreft het zwartsprietdikkopje valt tenslotte nog te melden dat er voor het eerst sinds jaren weer twee waarnemingen zijn uit het graasgebied, waar ze in het begin van de tijd van de Schotse hooglanders nog vrij algemeen waren. Maar omdat zowel dit zwartsprietdikkopje als de hooglanders afhankelijk zijn van, dan wel een voorkeur hebben voor grassen, hebben in het graasgebied mede daardoor de kleine fladderaars het loodje gelegd, naar mijn idee. Elders houden ze redelijk stand.

Beheervrijwilligers leggen vooroevers aan. Foto: Yigal Boegborn

Nachtegalen

De afgelopen jaren was sprake van een langzame maar wel gestage aflopende trend inzake zekere territoria. De vorige jaren hadden we steeds drie of vier zekere territoria (volgens SOVON-criteria), en mogelijk nog een of twee meer, waarschijnlijk maar niet bewezen volgens die criteria. Voor 2012 evenwel hadden we vijf zekere territoria, plus nog twee waarschijnlijke. Mogelijk is daarmee de aflopende trend gekeerd. Wel blijft het problematisch dat er in onze ogen -maar dat zijn kennelijk geen nachtegale-ogen-, meer geschikte gebieden zijn dan er worden gebruikt. Het blijft een punt van zorg, aandacht en beheer.

Wel blij waren we met het eerste zekere territorium in het Jaagpadbos. In 2011 was daar al een aantal keren een zingende nachtegaal waargenomen bij de ingang van het (voormalige) hondentraininggebied Westerkwartier, maar volgens de criteria niet genoeg voor een zeker territorium. Dit jaar echter wel!

De vos

Al jaren is er sprake van waarnemingen van de vos in de Oeverlanden. Maar tot en met 2011 was dat steeds in de vorm van mededelingen uit de tweede, derde of vierde hand. Iemand heeft iemand gesproken die van iemand anders heeft gehoord dat er twee mensen zijn die ergens, op een onduidelijke plek, mogelijk een vos hebben gezien. Qua zekerheid schiet dat niet op. In 2012 echter is er sprake van drie duidelijke zichtwaarnemingen uit de eerste hand, en een geluidswaarneming. De waarnemingen zijn eerlijk verdeeld over het gehele jaar, en bovendien valt nog te melden dat in het huidige jaar, 2013, tijdens de sneeuwperiodes op diverse plaatsen in het gebied sporen (prenten) van vossen zijn waargenomen. We mogen ervan uitgaan dat de vos inmiddels domicilie heeft gekozen in de Oeverlanden, dan wel dat er vlak buiten ons gebied een of meer vossenholten zijn.

De vraag is of we daar blij mee moeten zijn. Enerzijds is een toproofdier, ecologisch gesproken, natuurlijk een aanwinst. Anderzijds herbergen de Oeverlanden enkele kwetsbare soorten (nabij-)grondbroedende vogels als nachtegaal en fazant, waarbij het vooral met

de laatste steeds slechter gaat. Stel dat beide soorten het niet redden, zijn we dan nog steeds blij met de komst van de vos?

Grote keverorchis

Dit jaar werd voor het eerst een kleine populatie van de grote keverorchis waargenomen. Een nogal onopvallende orchidee. De soort moet er, gelet op de leeftijdvariatie, al enkele jaren staan, maar is tot nu toe niet erg opgevallen.

Zelfs als je weet dat ie er staat, moet je nog zoeken om hem aan anderen aan te wijzen! Hij komt voor langs de vlinderoute, maar is toch enkele jaren over het hoofd gezien. De Oeverlanden blijven mij verrassen! Dit betekent dat het orchideeënbestand de afgelopen jaren, na de vondst van de bijenorchis al eerder, met twee soorten is toegenomen.

Waardering

Dit zijn de alinea's met de - overigens helemaal niet onbelangrijke - restjes. Ook in 2012 was de samenwerking met het nog vrij nieuwe en nu al weer ten dode opgeschreven stadsdeel Nieuw-West behoorlijk goed. Vooral de samenwerking met de 'groenmensen' Sandro Hooft en Frank Hoonhout verliep doorgaans uitstekend. Ook van de reguliere groenwerkers, Ruud en Piet, - wie kent ze niet? - hebben we veel hulp gehad. Blij waren wij er ook mee dat Sandro en Frank, stadsdeelwerkers zijnde, er voor hebben gezorgd dat Carla Peperkamp, 'onze' zzp'er in natuurbeheer, ook in 2012 (en in 2013) met ons - in deze financieel onzekere tijden - mocht meewerken als meewerkend voorman in bos- en natuurbeheer. Wij beschouwen dat als blijk van waardering voor het werk dat wij als beheer-vrijwilligers doen.

Tenslotte: het aantal uren dat de vrijwilligers in 2012 aan beheer besteedden was ruim 3400, een absoluut record. Al gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat bijvoorbeeld ook het hakken van hout voor onze kachel daaronder valt, en het maken van soep in gure tijden. Een kniesoor die daarover valt, toch? Zo, en dan nu eerst een Bavaria (malt).

*Rein Cremer,
beheervrijwilliger*

Grote keverorchis
Foto: Hans Bootsma

Natuureducatie bij de Biobende

We zijn dit jaar in maart weer gestart met de Biobende. De eerste keer was nog een beetje onwennig, zonder Andrea (de tweede begeleider-red.), die helaas naar Duitsland is verhuisd. Het weer zat even niet zo mee maar we hebben er wat leuks van gemaakt.

Afgelopen jaar heb ik geprobeerd nieuwe activiteiten te ontwikkelen, zo hebben we een les pijl-en-boog gemaakt en we hebben diersporen gegoten in gips. Het vangen van insecten met een vliedernet was een groot succes. Natuurlijk houd ik sommige activiteiten erin, zoals waterdieren vangen, heerlijke brandnetelkruidensoep maken en de laatste les voor de vakantie pizza's maken.

Bijzonder vind ik dat we ieder jaar weer een leuk groepje kinderen hebben, de meesten komen samen met vriendjes en vriendinnetjes, het is voor de kinderen vaak een heel sociaal gebeuren. Er ontstaan vaak vriendschappen voor het leven. Steeds verbaas ik me erover wat voor impact het heeft op de kids, laatst vertelde een moeder dat haar zoon het al de hele week over de Oeverlanden heeft en de avond ervoor geen oog dicht doet.

Dit jaar komt een andere vriendin me helpen, Judith Appel, ook een voormalige biologiëstudente. Zij neemt haar dochter met vriendin mee...gezellig. Er is dit jaar nog ruimte voor nieuwe kinderen, dus bij deze, mocht je nog kinderen weten (tussen de 7 en 12 jaar) kun je ze melden: per post of via natuurclub@oeverlanden.nl

Biobende op pad
Foto: Sonja Hoekmeijer

Naast de biobende en het schooltuinwerk wat ik doe, ben ik zelfstandig natuurdocente. Dat kunt u zien op www.bioson.nl Ik hoop ook dit jaar een heel leerzaam en gezellige tijd te hebben met de Biobende!

Sonja Hoekmeijer, begeleider Biobende

Wie helpt JanKees aan ideeën?

JanKees met Margreet de Vries

Dit jaar is een belangrijk jaar: de Oeverlanden komen bij het Amsterdamse Bos.

Net als 2011 en 2012 was het voorjaar zéér droog, respectievelijk 47,5, 44, en 40 mm regen in maart. Dit jaar zijn de schoolklassen vroeg begonnen, tot op heden (7 april 2013) waren er al 340 kinderen. Afgelopen jaar waren er ongeveer vijftien kinderen voor de Biobende-natuurclub; Slechts vijf kinderen waren aanwezig op de eerste natuurclubdag op 9 maart dit jaar.

De excursies zijn voor leden gratis, voor niet-leden € 1,50 per persoon. Ik kan u aanbevelen eens langs te komen. Helaas zijn er nauwelijks leden die onze excursies bezoeken. Dit jaar kwam bijna niemand naar Speuren naar sporen; Kijken naar knoppen; en Mossen en korstmossen, behalve enkele bestuursleden en vrijwilligers.

Beste leden en lezers van mijn verslag, hebben jullie ideeën om meer mensen te betrekken bij onze excursies? Afgelopen jaar wierf ik slechts 26 nieuwe leden. Voor verdere informatie zie onze website.

JanKees van Dijk, pr-medewerker

Kleine ekokathedraal aan Nieuwe Meer

Iedereen was blij met de komst van het door Chris Arntzen ontworpen educatiegebouw in februari 2006, al oogde de directe omgeving van de nieuwe Waterkant nogal steriel met veel opgeworpen kale, zwarte grond. Het met grijs split afgewerkte pad eromheen leek de afstand tot het gebouw nog verder te vergroten. Bestelwagens van leveranciers reden zomaar vanaf de toegangsweg de ruimte in tussen de nieuw verzezen vleermuisbunker en de Waterkant. Zo ontstonden ter afscherming de eerste lage stapelmuurtjes.

De nieuwe situatie bood echter ook kansen om een paar bijzondere biotoopjes leven in te blazen. De vleermuisbunker, afgedekt met een flinke laag puingranulaat, biedt veel kalkminnende graslandplanten een geschikt milieu, zoals eerder is beschreven in *Oever 61*, de zogeheten vlinderburcht. Daarnaast werd met doorgeknipte stoeptegels een cirkelvormig plantenbed geconstrueerd (zie *Oever 55*), gevuld met resten puingranulaat, waarin mediterrane kruiden en puin- en muurplanten kunnen gedijen. Stenige biotopen zijn een specialiteit van de tuin geworden. Zo zijn aan de vlinderburcht nog verschillende soorten kleine muurtjes toegevoegd, met als opvallendste element een met ouderwetse kalkmortel gemetseld muurtje. Na vijf jaar is hier de eerste plant verschenen: een gele helmbloem. Aan de voet hiervan zijn diverse varentjes geplant om de kans op vestiging van soorten als tongvaren, steenbreekvaren en blaasvaren te vergroten.

Omdat het beheer van het gebied onze hoofdtaak blijft, is de tuin erop gericht met zo min mogelijk werk toch flink wat soorten te kunnen herbergen. Voor de introductie van nieuwe soorten ligt het accent op het rondstrooien van zaad en relatief weinig aanplant. De schaduwrijke achterkant was geschikt om een bosbiotoop na te bootsen. Iets verder van het gebouw werden zwarte-, aal- en kruisbessen geplant, waarvan de bloei zeer aantrekkelijk is voor bijachtigen, en later in het seizoen voor vogels, mochten we zelf niet op tijd de bessen oogsten. Zo is rond het gebouwtje op organische wijze een kleine heemtuin gegroeid. Aan de westkant van de Waterkant werd een grote vijver gegraven, waarin nu groot blaasjeskruid, krabbenscheer, waterdrieblad en moeraswespenorchis opvallen.

Konijnenplaag

Op het depot zijn wel eens discussies of de veelvuldig aanwezige konijnen door hun vraat ook voor nieuwe

Cirkelpuinbed. Foto: Hans Bootsma

Moeras-
wespenorchis
Foto: Hans
Bootsma

mogelijkheden zorgen. Sommige planten maken nooit kans omdat ze met wortel en al worden opgegeten; van andere worden alleen de bloemen weggevreten. Door hun gegraaf, met daarbij nog de activiteiten van woelmuizen en mollen, zien sommige als grasland beheerde stukjes er aan het eind van het voorjaar uit als een maanlandschap. Aan de andere kant maakt dit mogelijk dat vooral een- en tweejarige soorten zich goed kunnen handhaven. In de tuin verschijnen planten als driedistel en wollige distel, soorten die je niet vaak aantreft in andere heemtuinen.

Toch blijft het een teleurstelling als ineens van alle vijf de kartuizer anjers op de vlinderburcht de bloeistengels blijken weggevreten. Jammerlijk is het om te zien hoe gemakkelijk de nachtsilene zich verbreidt, maar dat het gros van de bloemen er voortdurend wordt uitgevreten waardoor de soort op den duur weinig kans lijkt te maken. Op het cirkelpuinbed worden elke winter de groenblijvende grasanjers helemaal afgevreten, waardoor ze telkens weer opnieuw moeten uitlopen en daardoor nauwelijks tot bloei komen. Anderzijds kan de in Nederland uitgestorven eenjarige trosgamander zich nog steeds handhaven. Op het graslandje rond het cirkelpuinbed komt vooral in de eerste helft van juli nog altijd een vegetatie met knoepkruid, margriet, glad walstro, muskusaasjeskruid, ossentong, sint-janskruid en slangenkruid tot weelderige bloei. De aanwezigheid van konijnen zou wel een onsje minder mogen.

Zoals op meerdere plekken het geval is, vormt de, zelfs geitbestendige, wilde marjolein op verschillende plekken grote toeven die het kalkrijke karakter van de grond op het depot bevestigen. Dat is maar goed ook, want het is een zeer goede vlinderplant. Van betonie, één van mijn favoriete planten, blijven de konijnen meestal ook af. In tegenstelling tot de meeste soorten, heb ik er hier wel een stel van uitgeplant om ze goed op gang te brengen. En inderdaad kom je regelmatig jonge

plantjes tegen die echter nog wel een paar jaar nodig zullen hebben om goed uit te groeien.

De aanwas van soorten op de vlinderburcht is tot stilstand gekomen, niettemin zijn er soorten die het goed doen: op het naar het zuiden gericht hellinkje zijn twee zonneroosjes en twee echte gamanders verschenen, beide zeldzame kalkgraslandplanten uit Zuid-Limburg. Verder vallen ondermeer ruige scheefkelk, kattendoorn, bitterkruid, wede, grijskruid en vijfdelig kaasjeskruid op. De gulden sleutelbloem slaat gemakkelijk op uit recentelijk rondgestrooid zaad en lijkt een mooie toekomst tegemoet te gaan.

Ecokathedraal

Zodoende is op het mooi aan het meer gelegen beperkte depoterrein met veel verschillende biotopen een zinvolle invulling gerealiseerd die past bij de educatieve functies van de Waterkant. De aanwezigheid van veel soorten biedt hopelijk een inspirerende omgeving voor iedereen die op het depot werkt en voor bezoekers. De bloemrijke begroeiingen ondersteunen een rijk insectenleven waardoor het te bouwen insectenhotel zijn waarde kan bewijzen.

Ondertussen wachten nog een paar kleine stenige constructies op voltooiing, maar er is nu eenmaal veel werk te doen op het gebied van beheer. De langzame voortgang hoort natuurlijk ook bij onze eigen, kleine ecokathedraal. Wat dat betreft is mijn werk in de tuin enigszins schatplichtig aan de vorig jaar overleden Louis le Roy naar wiens ideeën nog heel lang aan een grote ecokathedraal in Mildam gewerkt zal worden.

Hans Bootsma

Melige toorts
Foto: HansBootsma

Vorbereiding informatie- en studieavond Nieuwe Meer

Op 13 maart j.l. kwam, op uitnodiging van het Hoogheemraadschap van Rijnland, een aantal belangstellenden in het wel en wee van de Nieuwe Meer bijeen in de kantine van WSV Onklaar Anker. Besproken is hoe het het afgelopen seizoen 2012 is gegaan met de blauwalg. Met tevredenheid werd geconstateerd dat de destratificatie-installatie op 1 april is aangezet en dat ze naar behoren heeft gefunctioneerd.

Discussie werd gevoerd over het idee om dit jaar de start van het bellen blazen af te laten hangen van het ontstaan van temperatuurverschillen tussen het oppervlaktewater en het diepere bodemwater. Vanwege de langdurige koude die deze winter lang aanhield, was het oppervlaktewater nog steeds rond de 7 graden Celcius. Daardoor zou gewacht kunnen worden tot daadwerkelijke temperatuurverschillen geconstateerd zouden worden. Later beginnen heeft een duidelijk kostenvoordeel, jaarlijks wordt € 50.000,- aan energiekosten gemaakt voor het in bedrijf houden van de twee compressors.

Dit plan vond geen bijval omdat de ervaringen van de afgelopen jaren uitwijzen dat dan een te groot risico gelopen wordt dat de blauwalg de kop opsteekt. Door de nog immer hoge fosfaat- en stikstofbelasting in de Nieuwe Meer, en met name in de Ringvaart tussen Schiphol en Halfweg, ligt dit gevaar nog immer op de loer. We moeten de gedachten dus laten gaan hoe we voor dit probleem een duurzame oplossing vinden, zodat op termijn de dure installatie niet meer nodig is. Van symptoombestrijding naar herstel van een stabiel natuurlijk evenwicht!

Te denken valt aan een vast peil het jaar rond. Dat voorkomt dat elk voorjaar zo'n 100.000m³ water het Nieuwe Meer instroomt vanuit de Ringvaart, dat de slechtste waterkwaliteit heeft van het hele beheergebied van Rijnland. Aansluiting van de woonboten op de riolering kan behulpzaam zijn, iets wat al in de planning zit.

Bij rooiwerkzaamheden langs het Jaagpad kwamen enkele boomstronken boven water die een tiental jaar onder het oppervlakte hebben gezeten, flink begroeid met driehoeksmosselen. Ook de korfmossel is al bekend in de Nieuwe Meer. Wellicht moeten deze schelpen nog geschikt substraat gegeven worden om kwantitatief toe te kunnen nemen.

Een kunstmatig rif van oude fietsen bijvoorbeeld? Opgeviste fietswrakken zitten soms helemaal onder de schelpen. De duikeenden zijn er natuurlijk ook blij mee. Maar ook op het droge zijn er mosselliefhebbers. Al enkele dagen na het maken van deze foto bleken vrijwel alle schelpen verorberd, slechts wat gruis achterlatend.

Daarnaast zouden bredere begroeide oeverzones kunnen zorgen dat de gehalten aan fosfaat en stikstof langzaam afnemen. Aan de noordoever is zo iets mogelijk over een flinke lengte, maar er kan ook gedacht worden aan de zuidoever.

Wat nu bekend staat als de zuidelijke oeverlanden was tot 200 jaar geleden gewoon deel van het Nieuwe Meer, dat daarna verland is. Dat was een gevolg van de afslag van veengrond rondom het Haarlemmermeer, deze veengrond bezonk in de luwte van de zuidelijke helft van het Nieuwe Meer. Het staat bekend als meermolm.

Een mogelijkheid van biologische zuivering is die met behulp van zoetwatermosselen. In het Nieuwe Meer komen al de driehoeksmossel en de korfmossel voor, die een belangrijke voedselbron vormen voor de duikeenden die vooral 's winters in flinke aantallen aanwezig zijn. De grote zwanenmossel die in de sloten van het veengebied zit, komt niet voor in de Nieuwe Meer. Mossels hebben een hard substraat nodig om zich vast te kunnen hechten, wat nu schaars voorkomt. Kunstmatige 'riffen' zouden in deze nood kunnen voorzien.

Om tot een duurzame oplossing van de waterproblematiek te geraken zal een breed palet van middelen gekozen moeten worden. Daarbij is een lange adem noodzakelijk, want wondermiddelen bestaan niet. In het najaar, september, wil het Hoogheemraadschap van Rijnland daartoe een informatieavond beleggen. Belangstellenden en suggesties zijn daarbij welkom.

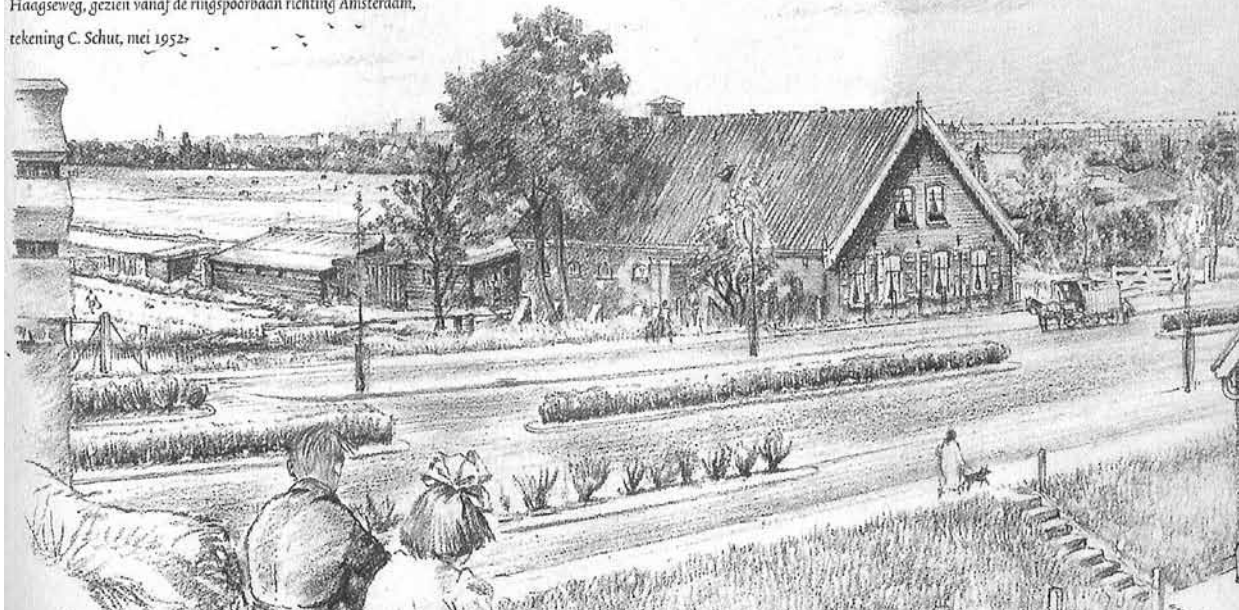
Nico Jansen

Mosselen. Foto: Nico Jansen

Gezicht op boerderij nummer 360 aan de Sloterweg, annex
Haagseweg, gezien vanaf de ringspoorbaan richting Amsterdam,
tekening C. Schut, mei 1952

75

Een brughoofd aan de Sloterweg

In de jaren twintig besluit men een ceintuurspoorbaan rondom Amsterdam aan te leggen, om het drukke goederenvervoer niet langer over het Centraal Station te laten lopen. De aanleg van een dijklichaam wordt ter hand genomen, in de crisisjaren door werklozen. Waar wegen of wateren gekruist worden moeten bruggen gebouwd worden. Zo worden aan de Sloterweg, aan de rand van de Riekerpolder, kloeke landhoofden gebouwd, maar door omstandigheden wordt het werk nimmer voltooid. De dijk en de landhoofden worden decennia lang speelgrond van de jeugd die daar in de omgeving woont.

"Ik heb het echt vreselijk jammer gevonden dat dit prachtige landhoofd is gesloopt. Het was, wat mij betreft, een monument. De vormgeving deed denken aan een soort stadspoort en ik ben altijd al reuze benieuwd geweest hoe de spoorbrug er zou hebben uitgezien. Een absoluut gemiste kans dat ze dat ding niet lekker hebben laten staan en als curieus element hebben opgenomen in de huidige spoorbaan. (...)

Ik heb van 1958 t/m 1974 gewoond in de Elizabeth Boddartstraat 56 III. Het oude landhoofd was een van de plekken waar ik als kind (vaak samen met m'n zus en onze hond) heel veel heb gespeeld. Mijn moeder woonde als kind in één van de boerderijen langs de Sloterweg vlakbij het luchtvaartlaboratorium. Die boerderij is halverwege de jaren vijftig gesloopt. Mijn vader woonde op de Westlandgracht, vlakbij het Aalsmeerplein."

Citaat van Erwin Spijker, actieve buurtbewoner

Behalve het verlies van een markant punt, is het ook een extra belemmering voor herstel van de Sloterweg, nu deze brug is verdwenen. De IBM-fabriek die in de jaren zeventig dwars over het Sloterwegtracé is gebouwd dient dan ook te verdwijnen. Door jarenlange leegstand kan dat misschien ooit bereikt worden.

Nico Jansen

Contributie

Tot nu toe krijgt u jaarlijks een acceptgiroformulier toegestuurd om de contributie te voldoen.

Wij nemen aan dat een aanzienlijk aantal van u elektronisch bankiert, waarna de formulieren verdwijnen bij het oud-papier. Het lijkt ons goedkoper en handiger om zelf uw bank een opdracht tot overmaking te geven.

Ons banknummer is 4068809 van De Oeverlanden Blijven te Amsterdam. Wij hopen dat u vóór eind mei uw bijdrage stort, zodat wij een overzicht hebben van wie we alsnog een formulier moeten sturen.

De contributie bedraagt minimaal € 10,- Dat is mogelijk doordat veel leden meer bijdragen.

U steunt daarmee het in stand houden van de unieke Oeverlanden – Oase aan de rand van Amsterdam, waar behalve natuurbeheer veel aandacht wordt gegeven aan natuureducatie, allemaal door vrijwilligers.

U krijgt als lid van de vereniging jaarlijks 2 *Oevers* en een kalender; gratis excursies, de nieuwjaars Soep-en-Zopie; en korting als uw kind meedoet met de Biobende.

Onze hartelijke dank. Ria Beerlage, ledenadministratie

